

BESLUT

DATUM: 2025-12-12
AVDELNING: Stabsavdelningen
DIARIENUMMER: 2025-01542
HANTERINGSKLASS: Ö P P E N

Anmälan av sidouppdrag

Riksbankens beslut

Fullmäktige beslutar att Anna Seims anmälda uppdrag att vara ledamot i Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) Avdelning IX är förenligt med hennes uppdrag som ledamot av Riksbankens direktion.

Skälen för beslutet

Ärendet

Anna Seim har anmält att hon har blivit invald i Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) Avdelning IX (Ekonomi).

Anna Seim har inga andra sidouppdrag.

Rättsliga utgångspunkter

Enligt lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank (riksbankslagen) ska en ledamot av direktionen genast anmäla till fullmäktige om ledamoten tar vissa anställningar eller uppdrag vid sidan av anställningen som ledamot i direktionen i Riksbanken (sidouppdrag). Det finns ett allmänt hållet förbud för ledamöter att inneha annan anställning eller annat uppdrag som gör dem olämpliga att vara direktionsledamot (7 kap. 6 § riksbankslagen).

Den nämnda bestämmelsen motsvarar den bestämmelse som fanns i 3 kap. 1 § första–tredje styckena i 1988 års riksbankslag. Av förarbetena till den tidigare riksbankslagen framgår att de stränga jävsreglerna innebär att möjligheterna till sidouppdrag för direktionsledamöterna är mycket begränsade. Enligt reglerna bör ledamöter i direktionen kunna inneha uppdrag som så att säga följer av anställningen i direktionen, till exempel inom ECBS, IMF, G10 och BIS. Härutöver

bör ledamöter kunna ha andra uppdrag som inte innebär att intressekonflikt uppstår, till exempel uppdrag inom undervisning eller ideell, icke politisk verksamhet. Sådana uppdrag som inte följer direkt av anställningen bör ledamoten anmäla till fullmäktige.

Den 8 februari 2008 beslutade fullmäktige, som ett komplement till lagen och förarbetena, om vissa principer som ska gälla vid bedömningen av lämpligheten av direktionsledamöternas sidouppdrag. Enligt principerna bör ett sidouppdrag, för att vara tillåtet, vara relaterat till forskning, utbildning, idrottsliga, konstnärliga eller kulturella frågor och vara av ideell art. Vad gäller utövandet av vetenskapligt eller akademiskt arbete ska klart anges att det utförs i personlig kapacitet.

Beträffande utredningsuppdrag bör sådana kunna vara möjliga för direktionsledamöterna om de deltar som expert eller sakkunnig. För att betona vikten av att ett utredningsuppdrag endast får tas om särskilda omständigheter föreligger bör denna princip endast gälla om förfrågan kommer direkt till fullmäktige från ansvarigt statsråd. Vidare bör sidouppdrag med rent kommersiellt eller företagsledande innehåll inte få förekomma. Sidouppdrag som innebär kapitalförvaltning ska också undvikas. Om någon ersättning undantagsvis utgår för uppdraget ska den avräknas mot lönen i Riksbanken.

Fullmäktige beslutade den 16 december 2005 att bevilja sidouppdrag för direktionsledamöter för perioder om två år i taget. I de principer om direktionsledamöternas uppdrag som fastställdes av fullmäktige den 8 februari 2008 fann fullmäktige ingen anledning att ändra på denna ordning. När två år har gått ska således respektive ledamot av direktionen anmäla sina sidouppdrag för ny prövning av fullmäktige.

Om Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA)

IVA är en fristående akademi som enligt sina stadgar har till uppgift att till nytta för samhället främja tekniska och ekonomiska vetenskaper och näringslivets utveckling. IVA finansieras genom bidrag från näringslivet samt med projekt- och statsanslag.

IVA har cirka 1 300 valda svenska och utländska ledamöter. IVA samlar ingenjörer, ekonomer, forskare, entreprenörer och ledare inom näringsliv och offentlig sektor som bidrar till verksamheten med sitt intellektuella kapital och sitt engagemang. H.M. Konungen är IVA:s högste beskyddare.

De cirka 1 000 svenska ledamöterna är indelade i tolv avdelningar. Dessa bevakar och påverkar viktiga frågor inom sitt område bland annat genom att arrangera seminarier och andra aktiviteter kopplade till aktuella händelser i omvärlden. Avdelningarna deltar i arbetet med IVA:s program, projekt och remissvar inom sina specialistområden, och föreslår inval av nya ledamöter.

Ledamotsuppdraget förväntas främst innebära att Anna Seim deltar vid seminarier och liknande som ges av IVA. Arbetsbördan förväntas bli ringa.

Riksbankens bedömning

Som nämnts inledningsvis har lagstiftaren och fullmäktige intagit en restriktiv hållning när det gäller att tillåta sidouppdrag. Inte desto mindre har fullmäktige godtagit forskningsrelaterade uppdrag. Den nu aktuella förfrågningen avser ett deltagande i avdelning inom IVA med inriktning på ekonomiska frågor där Anna Seims bakgrund och erfarenheter som forskare kan antas vara särskilt relevanta. Risken för att Anna Seim skulle hamna i en jävssituation på grund av ett deltagande i avdelningens arbete bedöms som små. Sidouppdraget bör därför anses förenligt med uppdraget som direktionsledamot.

I enlighet med de principer fullmäktige fastställde den 8 februari 2008 ska uppdraget utföras i personlig kapacitet och inte såsom företrädare för Riksbanken. Anna Seim förutsätts inte ta emot någon ersättning för uppdraget.

Beslutet har fattats av fullmäktige (Bo Broman (ordförande), Tomas Eneroth (vice ordförande), Maria Plass, Martin Kinnunen, Lena-Karin Lifvenhjelm, Hans Birger Ekström, Hans Hoff, Mattias Karlsson, Jonas Jacobsson Gjörtler, Emma Lennartsson och Mats Odell) efter föredragning av den seniora juridiska rådgivaren Eva Forssell. I den slutliga handläggningen har rådgivaren Maria Ljungkvist medverkat.